

af mig, ud fra hvilke hans Valgbøger har hentet nogle løsevne Udpluk, som han benytter, vil han forstaa, hvor aldeles urigtig en Fremstilling han der giver. Med Hensyn til selve Spørgsmaalet om en Stormagtskrig og dens Stilling til vore militære Vilkaar sagde jeg i en af disse Artikler: „Er en Stormagtskrig end langt fra at være saa sandsynlig, som mange tænker sig, saa er det dog ikke udelukket, at den kan komme. Sker det, vil der komme til at hvile et tungt Ansvar paa de Mænd, der Aar efter Aar har bevaret en Militærordning, om hvis Umulighed noget nær alle er enige, og som de selv atter og atter har stemplet som landsskadelig“. Se, det var den Maade, hvorpaa vi i det hele taget behandlede det Spørgsmaal. Vi sagde: Krigsfaren er der, ikke saa overhængende, som Militæragitatorerne gør den til i deres Forsøg paa at drive de Stemninger frem, som kan bære en militær Bevægelse i Danmark, men en Krigsfare bestaar, og netop derfor lægger vi saa afgørende Vægt paa, at Danmarks Militærvæsen ordnes paa en Maade, som efter vor Mening, hvis Krigen skulde komme, vil bringe den mindst mulige Fare for Danmark. Atter og atter har jeg fremhævet, at hvis det var saaledes, at vi var sikrede imod, at der kom en Krig, spillede det ikke saa stor Rolle, om det ærede Medlem fik Adgang til at gennemføre sin nye Militærpolitik eller ikke, men netop fordi vi ikke paa dette Punkt kunde have nogen Sikkerhed, netop derfor ansaa vi det for et Livsspørgsmaal for Danmark, at vort Militærvæsen blev ordnet paa den Maade, som vi mente var den forstandige og rigtige Ordning i Modsætning til den Ordning, som anbefalede fra det ærede Medlems og hans Partifællers Side. Det ærede Medlem klagede nu over, at man havde peget paa Kulturen, og talte mange ynksomme Ord om, hvor lidet den Kulturbevægelse havde nyttet, og han spottede os, fordi vi havde sagt dette: Kanonerne nytter til intet. Vi har sagt det i den Betydning, at det danske Militærvæsen ikke, hvis farefulde Tider kommer, hvis Krig igen kommer, kan frelse Danmark fra de største Ulykker, fra den danske Stats Tilintetgørelse — jeg gentager i dette Øjeblik, hvad vi har sagt i Forvejen derom —: Dansk Militærvæsen kan ikke yde nogen Betryggelse, kan ikke yde nogen Sikkerhed for den danske Stats Bestaaen i farlige Tider. Derfor er vi veltilfredse med, at vi før, ligesom nu, har hævdet dette og i Stedet henvist til, at skal der bygges Betryg-

gelse og Sikkerhed op for de smaa Folk, skal dette bygges paa den Kulturens Grund, paa den Retsideernes Grund, hvorpaa det nye Folkens Forbund nu bygges, den Grund, hvorpaa man søger at skabe Grundlag for en ny Udvikling af de menneskelige Forhold i det hele taget, og jeg tror, man skulde tage med ringere Overlegenhed og mindre Tillid paa den Bevægelse, end det ærede Medlem gjorde, thi kan den ikke hjælpe og sikre de smaa Stater for Fremtiden, er der intet, som kan sikre dem. (*J. C. Christensen*: Det er vi enige om). Det siger det ærede Medlem, at vi er enige om, saa tror jeg, det ærede Medlem kunde have sparet sin Overlegenhed paa dette Punkt.

Det ærede Medlem klagede over, at i Militærkommissionen var, som jeg ogsaa forleden havde sagt, de paagældende Aktstykker blevet fremlagt for Repræsentanter for Partierne, og han føjede saa til, uden at han havde haft Adgang til at stille dem i sin Belysning og yde sit Forsvar derfor. Det har jo ingenlunde været Tilfældet, det ærede Medlem har haft al ønskelig Lejlighed til at udtale sig overfor Militærkommissionen, har haft Adgang dertil baade i skriftlige Erklæringer og i mundtlige Udtalelser, og der har ikke paa noget Punkt i den Henseende været lagt det ærede Medlem den fjerneste Hindring i Vejen.

Det ærede Medlem dvælede ved de tre forskelligartede Forklaringer, han har givet af sin Instruks. Han vædede her paa den ejendommeligste Maade sammen de Ting, han havde sagt til General Moltke, og de Ting, han nu bagefter havde sagt. De tre Forklaringer, jeg har nævnt, er de tre Forklaringer, det ærede Medlem har afgivet i Aar, efter at disse Spørgsmaal er kommet frem. Af disse Forklaringer erkender den første tydeligt og direkte dette, at det ærede Medlem kunde tænke sig at gaa bort fra Neutraliteten, naar tilstrækkelig stærke Ting blev ydet fra tysk Side. Den næste Erklæring føjer ganske stille til, at man gik ud fra, at det kunde ikke ske, og den sidste Erklæring fastslaar, at vi ikke vilde have Militærkonvention. Det ærede Medlem har ikke kunnet gøre blot det fjerneste Forsøg paa at forklare, hvorledes han paa den Maade først kan afgive en Erklæring i afgjort Strid med den Paastand, han nu atter og atter fremsætter, at det, han har ydet ved den Lejlighed, var et høfligt Afslag, lige saa lidt som det har været det ærede Medlem muligt i den af ham i sin Tid udstedte